

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

«Təsdiq edirəm:» Tədris məsələləri
üzrə prorektor vəzifəsini icra edən:
 dos.Zl.Məmmədov

12 sentyabr 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050108- Texnologiya müəllimliyi

Fakültə: Təbiyyət

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: İstehsalatın əsasları.

Kodu: İF-B17.

Tədris ili: IV (2025-2026) semestr:

Tədris yükü: cəmi-30 saat. Auditoriya saati-30 (mühazirə 30,)

Təhsil forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya №: _____

Saat:

Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: b/m İmanov İsmayil Gülməmməd oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş.Fizuli küçəsi 170 A

Məsləhət günləri və saati: _____

E-mail ünvanı: ismayil.imanov.55@mail.ru

Təvsiyə olunan dərsliklər, dərs vəsaitləri və metodik vəsaitlər: Əsas ədəbiyyat

1. Materialşünaslıq və elektrik maşınşünaslığı, Z.Ağayeva, Ə.Babaşov, G.Binnətova
2. Ə.S.Bayramov, Ə.Ə.Əlizadə Psixologiya Maarif nəşriyyatı. Bakı—1989.
3. Z.S.Abdullayev və Ə.H.Haciyev---İstehsalatın təşkili. Bakı—2000.
4. T.S.Vəliyev, Ə.P.Babayev, M.X.Mehbaliyev---İqtisadi nəzəriyyə.

Əlavə ədəbiyyat

5. S.Əlayi, Gənc frezeçiyə kömək

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "İstehsalatın əsasları" fənni tələbələrə xalq təsərrüfatının bütün sahələri ilə tanış edir, sənayenin ağırlıq və yüngül sənaye sahələri, tikinti, nəqliyyat, rabitə, elektrotexnika, metalurgiya, kimya, neft sənayesi, toxuculuq və s. haqqında onlara geniş məlumat verir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2025-ci il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

Qiymətləndirmə:

Tələbələrə bəzi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollokviuma görə, 20 bal seminar və ya laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2025-ci il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahanda qazanılan balların maksimumu 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakı kimidir:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfli.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu aça bilər.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə, tələbənin imtahangöstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli.

x. Təqvim-mövzu planı: 30 saat (müəhzirə 30,)

S/N	Keçirilən mühazirə mövzuların məzmunu	Mühazirə	Seminar	Tarix
1	Mühazirə--1 Fənnin predmeti haqqında. Plan: 1. Fənnin predmeti. 2. Sənayenin formalaşması və təsnifatı. 3. İstehsalın təşkilinin əsas formaları. 4. Sənayedə istehsalın ixtisaslaşması.	2		
2	Mühazirə--2 Sənayenin inkişafında və yerləşməsində təbii və sosial iqtisadi amillərin rolu. Plan: 1. Sənayenin inkişafı və yerləşməsi. 2. Sənayenin inkişafında xammal bazasının rolu. 3. Sənayenin yerləşdirilməsində və inkişafında iqlimin rolu.	2		

3	Muhazirə--3. Yanacaq energetika kompleksi. Yanacaq sənayesi. Plan: 1. Yanacaq sənayesi. 2. Neftin çıxarılması formaları.	2		
4	Muhazirə--4. Elektroenergetika kompleksi. Plan: 1. Elektroenergetika sənayesi. 2. Atom elektrik stansiyaları və digər enerji mənbələri.	2		
5	Muhazirə--5 Metalurgiya kompleksi. Plan: 1. Qara metalurgiya. 2. Əlvan metalurgiya. 3. Çuqun və polad istehsalı. 4. Muxtəlif istehsal formaları.	2		
6	Muhazirə--6. Təbii qazın çıxarılması və emalı. Plan: 1. Qaz sənayesi haqqında məlumat. 2. Maşınqayırma kompleksi. 3. Maşınqayırmanın texnoloji- istehsal səxləri	2		
7	Muhazirə--7. Kimya – meşə kompleksi. Plan. 1. Sulfat turşusu və amonyak istehsalı. 2. Mineral gübrələr istehsalı. 3. Meşə sənayesi. 4. Faner və kibrit istehsalı.	2		
8	Muhazirə--8. Tikinti kompleksi. Plan: 1. Tikinti sənayesinin inkişafı. 2. Sement istehsalı. 3. Şüşə, kərpic və kiramit istehsalı.	2		
	Muhazirə--9. Sosial kompleksinə aid məhsullar. Plan: 1. Yüngül sənaye məhsulları. 2. Yun parça və ipək parça toxuculuğu			

10	Muhazirə--10 Sənaye kompleksi. Plan: 1. Respublika xalq təsərrüfatı kompleksi. 2. Cəmiyyətin inkişaf bazasının möhkəmləndirilməsi formaları. 3. İnfrastrukturorlar haqqında məlumat.	2		
11	Muhazirə--11 Xalq təsərrüfatı malları istehsalı. Yüngül sənaye. Plan: 1. Yüngül sənayenin inkişaf tarixi. 2. Toxuculuq sənayesi. 3. Dəri və ayaqqabı sənayesi. 4. Ayaqqabı istehsalında çeşid tərkibi.	2		
12	Muhazirə--12. Tikiş sənayesi. Plan: 1. Tikiş sənayesi haqqında məlumat. 2. Tikiş müəssisələrinin avtomatlaşdırılması.	2		
13	Muhazirə--13. Kənd təsərrüfatının intensivləşdirilməsi. Plan: 1. Aqrosənayedə intensivləşdirmənin tətbiqi. 2. K/T-da istehsalın yerləşməsinə və inkişafına təsir edən amillər. 3. Bitkilərin inkişafında günəş enerjisinin, yağıntının vəs. rolu.	2		
14	Muhazirə --14. Respublikanın torpaq ehtiyatları və onların istifadə qaydaları. Plan: 1. K/T məhsullarının istehsalında torpağın rolu. 2. Respublikanın ərazi inzibati rayonları. 3. Aran, Lənkəran—Astara, Naxçıvan iqtisadi rayonları.	2		

15	Mühazirə--15. Bitkiçilik—sənaye komplekslərinin texniki iqtisadi əsasları. Plan: 1. Yeyinti məhsullarının xammal bazası haqqında. 2. Yeyinti sənayesinin unüytmə sahəsi haqqında. 3. Heyvandarlıq sənaye komplekslərinin texniki—iqtisadi göstəriciləri. 4. Biotexnologiya və mikrobiologiya sənayesi. 5. İstehsalat və ekalogiya.	2		
----	---	---	--	--

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: "İstehsalatın əsasları" fənni "Texnologiya müəllimliyi" ixtisası tələbələri üçün çox vacib sayılır. "İstehsalatın əsasları" fənni tələbələri istehsalatın bütün sahələri ilə tanış edir. Metalurgiya, energetika, neft sənayesi, nəqliyyat, kənd təsərrüfatının bütün sahələri və s. haqqında onlara geniş məlumat verir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri.

— İstehsalatın əsasları fənninin predmeti, sənayenin formalaşması, təsnifatı, istehsalın təşkili haqqında anlayış əldə etmək.

— Sənayenin inkişafında xammal bazasının rolu, sənayenin inkişafında iqlimin rolu haqqında məlumat almaq.

— Yanacaq, elektroenergetika, metalurgiya, qara və əlvan metalurgiya haqqında məlumat almaq.

— Kimya, təbii qazın çıxarılması, tikinti kompleksi haqqında məlumatlar əldə etmək.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi :

XIV. Birinci kollokvium sualları.

1. Fənnin predmeti.
2. İstehsalatın təşkilinin əsas formaları.
3. Sənayedə istehsalatın ixtisaslaşması.
4. Sənayenin inkişafında xammal bazasının rolu.
5. Sənayenin yerləşdirilməsində və inkişafında iqlimin rolu.
6. Yanacaq sənayesi.
7. Elektroenergetika sənayesi.
8. Qara metalurgiya.
9. Qaz sənayesi haqqında məlumat.
10. Atom elektrik stansiyaları və digər enerji mənbələri.

İkinci kollokvium sualları.

- 1.Mineral gübrələr istehsalı.
2. Tikinti sənayesinin inkişafı.
3. Sement istehsalı.
4. Yüngül sənaye məhsulları.
5. Yun parça və ipək parça toxuculuğu.
- 6.İnfrastruktur haqqında məlumat.
- 7.Yüngül sənayenin inkişaf tarixi.
- 8.Toxuculuq sənayesi.
- 9.Dəri və ayaqqabı sənayesi.
- 10.Tikiş sənayesi haqqında.

XV.İmtahan sualları:

Blok-1

- 1.Fənnin predmeti.
- 2.Sənayenin formalaşması, təsnifatı.
- 3.İstehsalın təşkilinin əsas formaları.
- 4.Sənayedə istehsalın ixtisaslaşması.
- 5.Sənayenin inkişafı və yerləşdirilməsi.
- 6.Sənayenin inkişafında xammal bazasının rolu.
- 7.Sənayenin inkişafında və yerləşdirilməsində iqlimin rolu.
- 8.Yanacaq sənayesi.
- 9.Neftin çıxarılması formaları.
- 10.Elektroenergetika sənayesi

Blok-2

- 11.Atom elektrik stansiyaları və digər enerji mənbələri.
- 12.Qara metalurgiya.
- 13.Əlvan metalurgiya.

44. 1
14. Çuqun və polad istehsalı.
 15. Müxtəlif istehsal formaları.
 16. Qaz sənayesi haqqında məlumat.
 17. Maşınqayırma kompleksi.
 18. Maşınqayırmanın texnoloji—istehsal sexləri.
 19. Sulfat turşusu və amonyak istehsalı.
 20. Mineral gübrələr istehsalı.

Blok-3

21. Meşə sənayesi.
22. Faner və kibrit istehsalı.
23. Tikinti sənayesinin inkişafı.
24. Sement istehsalı.
25. Şüşə, kərpic və kiramit istehsalı.
26. Yüngül sənaye məhsulları.
27. Yun parça və ipək parça toxuculuğu.
28. Respublika xalq təsərrüfatının kompleksi.
29. Cəmiyyətin inkişaf bazasının möhkəmləndirilməsi formaları.

Blok-4

30. İnfrastruktur haqqında məlumat.
31. Yüngül sənayenin inkişaf tarixi.
32. Toxuculuq sənayesi.
33. Dəri və ayaqqabı sənayesi.
34. Ayaqqabı istehsalında çeşid—tərkibi/
35. Tikiş sənayesi haqqında məlumat.
36. Tikiş müəssisələrinin avtomatlaşdırılması.
37. Aqrosənayedə intensivləşdirmənin tətbiqi.
38. K/T-da istehsalın yerləşməsinə və inkişafına təsir edən amillər.
39. Bitkilərin inkişafında günəş enerjisinin, yağıntının və s. Rolu haqqında.

Blok-5

40. K/T —da istehsalın yerləşdirilməsində və inkişafında relyefin nəzərə alınması.
41. K/T məhsullarının istehsalında torpağın rolu.
42. Respublikanın ərazi inzibati rayonları.
43. Aran, Lənkəran—Astara, Naxçıvan iqtisadi rayonları.

- 44.Yeyinti məhsulların xammal bazası haqqında.
- 45.Yeyinti sənayesinin unüyütmə sahəsi haqqında.
- 46.Heyvandarlıq sənaye komplekslərinin texniki—iqtisadi göstəriciləri.
- 47.Biotexnologiya və mikrobiologiya.
- 48.İstehsalat və ekologiya sənayesi.

"Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasının 01 sayılı 12. 09.2025-cü il tarixli iclasında təsdiq olmuşdur.

Fənn müəllimi:

Kafedra müdiri:

b/m İ. İmanov . m.Ü. Rəşidova.
dos. R. Əliyev.